

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007-2013

Platformă de e-learning și curriculum e-content
pentru învățământul superior tehnic

Baze de date 1

10. Alte obiecte în baze de date

ALTE OBIECTE

- ◆ Acest capitol prezintă modul de lucru cu alte obiecte care pot exista într-o bază de date Oracle:
 - ◆ vederi,
 - ◆ secvențe,
 - ◆ sinonime.

STUD

MATR	NUME	AN	GRUPA	DATAN	LOC	TUTOR	PUNCTAJ	CODS
----	-----	--	-----	-----	-----	-----	-----	----
1456	GEORGE	4	1141A	12-MAR-82	BUCURESTI		2890	11
1325	VASILE	2	1122A	05-OCT-84	PITESTI	1456	390	11
1645	MARIA	3	1131B	17-JUN-83	PLOIESTI		1400	11
3145	ION	1	2112B	24-JAN-85	PLOIESTI	3251	1670	21
2146	STANCA	4	2141A	15-MAY-82	BUCURESTI		620	21
3251	ALEX	5	2153B	07-NOV-81	BRASOV		1570	21
2215	ELENA	2	2122A	29-AUG-84	BUCURESTI	2146	890	21
4311	ADRIAN	3	2431A	31-JUL-83	BUCURESTI		450	24
3514	FLOREA	5	2452B	03-FEB-81	BRASOV		3230	24
1925	OANA	2	2421A	20-DEC-84	BUCURESTI	4311	760	24
2101	MARIUS	1	2412B	02-SEP-85	PITESTI	3514	310	24
4705	VOICU	2	2421B	19-APR-84	BRASOV	4311	1290	24

SPEC si BURSA

CODS	NUME	DOMENIU			
11	MATEMATICA	STIINTE EXACTE			
21	GEOGRAFIE	UMANIST			
24	ISTORIE	UMANIST			
TIP			PMIN	PMAX	SUMA
FARA BURSA			0	399	
BURSA SOCIALA			400	899	100
BURSA DE STUDIU			900	1799	150
BURSA DE MERIT			1800	2499	200
BURSA DE EXCEPTIE			2500	9999	300

VEDERI

- ◆ În capitolele anterioare a fost prezentată posibilitatea folosirii unei subcereri în clauza FROM a unei cereri SELECT precum și ca bază de pornire pentru cereri de tip INSERT, DELETE și UPDATE.
- ◆ Inconvenientul principal în această abordare este inexistența unui nume asociat cererii respective.
- ◆ În unele cazuri se pot folosi aliasuri de tabelă dar rescrierea subcererii este necesară în orice cerere care pleacă de la aceasta.

VEDERI (2)

- ◆ Ca și toate celelalte sisteme relaționale, Oracle permite **asocierea unui nume pentru o cerere SQL de tip SELECT** și stocarea acesteia ca obiect al bazei de date.
- ◆ Termenul care desemnează o astfel de cerere este ***vedere*** (în limba engleză: ***view***).

VEDERI – UTILIZARE (1)

O vedere **se comportă ca o tabelă** în cazul execuției de cereri SELECT și poate fi folosită uneori pentru efectuarea de actualizări ale bazei de date.

Există însă și **diferențe** între o vedere și o tabelă, mai ales din punct de vedere al implementării:

- ◆ În cazul unei vederi, baza de date **stochează definiția acesteia** (cererea SQL ca șir de caractere) și nu datele regăsite prin aceasta.

VEDERI – UTILIZARE (2)

- ◆ Ori de câte ori se execută o cerere având la bază o vedere, **ea este recalculată**. Astfel, orice modificare efectuată în tabelele pe baza cărora e definită vederea **se reflectă automat** în aceasta.
- ◆ Structura unei vederi **nu se poate modifica** prin cereri de tip ALTER ci prin **recrearea vederii** cu specificarea unei alte cereri SQL.
- ◆ **Constrângerile de integritate nu se pot defini la nivel de vedere**. O vedere moștenește implicit toate constrângerile definite în tabelele pe baza cărora este definită pentru coloanele care sunt regăsite prin cererea asociată ei.

VEDERI – UTILIZARE (3)

Vederile permit implementarea de **scheme externe** prin care diverse categorii de utilizatori accesează doar acele porțiuni din baza de date pe care le folosesc în mod obișnuit, asigurându-se astfel:

- ◆ **Confidențialitatea datelor:** utilizatorii care accesează baza de date doar prin intermediul unor vederi pot fi restricționați în ceea ce privește datele pe care le pot utiliza prin însăși definiția vederilor respective (ele nu conțin coloanele/liniile/datele la care nu se dorește accesul acelei categorii de utilizatori).
- ◆ **Asigurarea corectitudinii datelor:** prin faptul că un utilizator nu are acces la date pe care uzual nu le folosește este împiedicată coruperea accidentală a celorlalte date din cauza necunoașterii semnificației lor.

VEDERI-SINTAXA (1)

Sintaxa cererii de creare a unei vederi este următoarea:

```
CREATE [OR REPLACE] [FORCE | NOFORCE]
  VIEW nume_vedere
  [(lista_de_coloane)]
  AS subcerere
  [WITH CHECK OPTION [CONSTRAINT
    nume_constrangere]]
  [WITH READ ONLY [CONSTRAINT
    nume_constrangere]];
```

Semnificația elementelor prezente într-o astfel de cerere este următoarea:

- ◆ **nume_vedere** - specifică numele asociat vederii respective. Respectă aceleași condiții ca în cazul numelor de tabele.
- ◆ **subcerere** - cererea SQL de tip SELECT asociată vederii.

VEDERI-SINTAXA (2)

Elementele opționale au următoarea semnificație:

- ◆ **lista_de_coloane** - specifică numele coloanelor din vedere. Acestea trebuie să respecte restricțiile uzuale pentru nume de coloane descrise în capitolele precedente (30 de caractere, etc.). În lipsa acestei opțiuni coloanele vederii au aceleași nume cu ale rezultatului cererii SQL asociate.
- ◆ În cazul în care rezultatul cererii asociate vederii are nume de coloane care nu respectă restricțiile privind astfel de nume este obligatorie fie folosirea **listei_de_coloane** fie modificarea cererii prin adăugarea unor **aliasuri de coloană** corespunzătoare.

VEDERI-SINTAXA (3)

- ◆ **OR REPLACE** - în cazul în care există deja o vedere cu acel nume, ea este înlocuită. Este modul uzual prin care se modifică structura și conținutul unei vederi. În lipsa acestei opțiuni sistemul semnalează în astfel de situații o eroare.
- ◆ **FORCE | NOFORCE** (valoare implicită **NOFORCE**) - la crearea unei vederi sistemul verifică existența tabelelor folosite în definiția acesteia și semnalează erori în cazul detectării unor absențe.
- ◆ În cazul folosirii opțiunii **FORCE** această verificare nu mai duce la eroare și vederea este stocată în baza de date. Vederea nu poate însă fi folosită până când discrepanța dintre definiția sa și structura bazei de date nu este înlăturată.

VEDERI-SINTAXA (4)

- ◆ **WITH CHECK OPTION** - ca și în capitolul precedent, această opțiune împiedică efectuarea de modificări ale conținutului bazei de date dacă liniile inserate/actualizate nu sunt regăsite prin cererea asociată vederii. Această opțiune este din categoria constrângerilor de integritate și se poate asocia un nume cu CONSTRAINT nume.
- ◆ **WITH READ ONLY** - nu sunt permise modificări ale datelor prin intermediul vederii. De asemenea se poate asocia un nume pentru aceasta constrângere.
- ◆ Asocierea de nume pentru ultimele două opțiuni permite **activarea și dezactivarea lor**.

EXAMPLE

```
CREATE OR REPLACE VIEW STUD_AN1 AS  
SELECT * FROM STUD WHERE AN = 1  
WITH CHECK OPTION;
```

```
CREATE OR REPLACE VIEW LISTA_AN1  
(MATRICOLA, NUMELE, ANUL, NRPUNCTE) AS  
SELECT MATR, NUME, AN, PUNCTAJ  
FROM STUD_AN1  
WHERE CODS = 21  
WITH READ ONLY;
```

OBSERVATII

- ◆ O vedere se poate folosi pentru **definirea altor vederi** (LISTA_AN1 e definită pe baza STUD_AN1).
- ◆ Prin vederea STUD_AN1 **nu se pot insera** decât studenți de anul 1 și nu se poate modifica valoarea anului de studiu din 1 în altă valoare, nulă sau nenulă (constrângerea WITH CHECK OPTION).
- ◆ Prin vederea LISTA_AN1 se pot efectua **doar regăsiri** de date (constrângerea WITH READ ONLY).
- ◆ **Numele coloanelor** din vederea LISTA_AN1 este altul decât cel din tabela STUD și vederea STUD_AN1 ca urmare a folosirii unei liste de nume în cererea de creare.

ALT EXEMPLU

Se pot defini vederi având asociate cereri SQL oricât de complicate. Un exemplu de vedere având la baza joinul celor trei tabele STUD, SPEC și BURSA este următorul:

```
CREATE OR REPLACE VIEW LISTA_BURSA AS
SELECT MATR, ST.NUME NUMESTUD, AN,
       PUNCTAJ AS PCT,
       SP.NUME NUMESPEC, SUMA
FROM STUD ST, SPEC SP, BURSA
WHERE ST.CODS = SP.CODS AND
PUNCTAJ BETWEEN PMIN AND PMAX
ORDER BY SP.NUME, PUNCTAJ DESC;
```


STERGERE VEDERI

- ◆ Ștergerea unei vederi se face cu cererea DROP VIEW. Sintaxa acesteia este:

```
DROP VIEW nume_vedere
```

- ◆ Exemplu: ștergerea vederilor STUD_AN1 și LISTA_A1 se face cu cererile:

```
DROP VIEW STUD_AN1;
```

```
DROP VIEW LISTA_AN1;
```

- ◆ Fiind o comandă DDL, ștergerea unei vederi nu poate fi revocată cu ROLLBACK.

MODIFICARE DATE PRIN VEDERI

Ștergere linii prin vederi

Cererea DELETE poate avea la bază o vedere dacă aceasta verifică următoarele restricții:

- ◆ Are la bază o singură tabelă
- ◆ Nu conține funcții de grup
- ◆ Nu conține clauza GROUP BY
- ◆ Nu conține clauza DISTINCT
- ◆ Nu conține funcția ROWNUM

EXAMPLE (1)

- ◆ Următoarele vederi **nu pot fi folosite** pentru ștergere deoarece încalcă una sau mai multe din restricțiile de mai sus:
- ◆ Exemplul 1: Vedere care conține DISTINCT, grupare și funcții de grup:

```
CREATE OR REPLACE VIEW NU_STERGE AS
SELECT DISTINCT MAX(PUNCTAJ) MAXIM FROM
STUD
GROUP BY CODS;
```

- ◆ Exemplul 2: Vedere care conține ROWNUM și join:

```
CREATE OR REPLACE VIEW NU_STERGE AS
SELECT ROWNUM NRCRT, ST.NUME NUMESTUD,
SP.NUME NUMESPEC
FROM STUD ST, SPEC SP
WHERE ST.CODS = SP.CODS;
```

EXEMPLE (2)

În ambele cazuri a fost nevoie de utilizarea unor aliasuri de coloană deoarece:

- ◆ MAX(PUNCTAJ) nu respectă convenția pentru nume de coloane (conține paranteze).
- ◆ ST.NUME și SP.NUME duc la crearea unei vederi având două coloane cu același nume (NUME).
- ◆ ROWNUM este un nume ilegal de coloană (cuvânt rezervat SQL)

MODIFICARE DATE PRIN VEDERI

Actualizare

Pentru a efectua actualizări (UPDATE) prin intermediul unei vederi aceasta trebuie să verifice următoarele restricții:

- ◆ Vederea verifică toate restricțiile enumerate anterior pentru ștergere,
- ◆ Comanda UPDATE nu actualizează coloanele definite prin expresii.

EXEMPLU (1)

Prin intermediul vederii TBURSA

- ◆ se pot actualiza toate coloanele vederii care provin din coloane ale tabelii BURSA dar
- ◆ nu se poate specifica modificarea coloanei suplimentare SUMAMARITA definită de expresia aritmetica SUMA*1.5:

```
CREATE OR REPLACE VIEW TBURSA AS
SELECT PMIN MINIM, PMAX MAXIM,
       TIP TIPBURSA, SUMA, SUMA*1.5
       SUMAMARITA
FROM BURSA;
```

EXEMPLU (2)

- ◆ Următoarea actualizare va mări valoarea sumei în cazul bursei având punctajul minim 2500:

```
UPDATE TBURSA  
SET SUMA = 400  
WHERE MINIM = 2500;
```

- ◆ În schimb cererea de actualizare:

```
UPDATE TBURSA  
SET SUMAMARITA = 600  
WHERE MINIM = 2500;
```

- ◆ va semnala eroarea *ORA-01733: virtual column not allowed here* deoarece se încearcă actualizarea unei coloane definite printr-o expresie.

MODIFICARE DATE PRIN VEDERI

Inserare

Pentru a se putea insera noi linii prin intermediul unei vederi, aceasta trebuie să satisfacă următoarele restricții:

- ◆ Vederea verifică toate restricțiile enumerate anterior pentru ștergere,
- ◆ Vederea conține toate coloanele tablei de bază pentru care există constrângeri de tip NOT NULL
- ◆ Comanda de inserare nu încearcă să insereze date în coloane care provin din expresii.

EXEMPLU (1)

- ◆ cazul vederii TBURSA descrisă mai sus, aceasta conține toate coloanele tabelului BURSA (deci inclusiv pe cele pentru care am putea avea constrângeri de tip NOT NULL) și respectă și restricțiile enumerate la ștergere.
- ◆ Rezultă că vom putea executa cu succes o cerere de inserare de tipul:

```
INSERT INTO TBURSA  
(MINIM, MAXIM, TIPBURSA, SUMA)  
VALUES (5000, 9999, 'SUPLIMENTARA',  
500);
```

EXEMPLU (2)

◆ în schimb cererea

```
INSERT INTO TBURSA  
VALUES (5000, 9999,  
        'SUPLIMENTARA', 500, 750);
```

va returna eroarea *ORA-01733: virtual column not allowed here.*

OBSERVATII

- ◆ Operațiile de modificare a conținutului tabelelor prin intermediul vederilor definite pe baza lor **trebuie să respecte toate constrângerile de integritate** ale acestora.
- ◆ De exemplu:
 - ◆ nu se poate șterge o linie printr-o vedere dacă ea conține o cheie referită prin FOREIGN KEY,
 - ◆ nu se pot insera linii care duplică o valoare de cheie primară sau
 - ◆ nu se poate actualiza o linie astfel încât o constrângere de tip CHECK nu mai este verificată.

OBIECTE

- ◆ vederi,
- ◆ secvențe,
- ◆ sinonime.

SECVENTE

- ◆ În multe aplicații este nevoie de generarea unor secvențe de numere care să fie folosite în comenzi de tip INSERT sau UPDATE pentru valorile cheilor primare ale înregistrărilor inserate sau modificate.
- ◆ Soluția calculării unei valori maxime și a incrementării ei nu este corectă în contextul unei utilizări concurente a datelor.
- ◆ O cerere de tipul următor:

```
SELECT MAX(MATR) + 1  
FROM STUD;
```

nu ne garantează obținerea de valori unice pentru numerele matricole din înregistrările inserate în tabela STUD deoarece ea poate fi executată simultan, returnând aceeași valoare.

SECVENTE – cont.

- ◆ Soluția care se folosește în Oracle este aceea a definirii unor obiecte numite **secvențe** care pot fi apelate în cereri SQL și care nu returnează niciodată o aceeași valoare.
- ◆ O secvență **nu este asociată unei tabele** ci poate fi folosită pentru a genera valori care se utilizează oriunde este necesar.

SECVENTE – SINTAXA (1)

- ◆ Sintaxa definirii unei secvențe este următoarea:

```
CREATE SEQUENCE nume_secventa  
[INCREMENT BY pas]  
[START WITH valoare_initiala]  
[MAXVALUE valoare_maxima | NOMAXVALUE]  
[MINVALUE valoare_minima | NOMINVALUE]  
[CYCLE | NOCYCLE]  
[CACHE numar_valori | NOCACHE];
```

SECVENTE – SINTAXA (1)

- ◆ **nume_secventa**: numele obiectului de tip secvență. Respectă convențiile Oracle privitoare la nume.
- ◆ **pas**: fiecare valoare generată se obține din precedenta prin adăugarea acestui pas. Implicit pasul are valoarea 1. În cazul în care valoarea sa este negativă secvența este descrescătoare
- ◆ **valoare_initiala**: prima valoare generată de secvență.
- ◆ **valoare_maxima**: în cazul specificării unei astfel de valori, secvența nu poate genera valori mai mari decât aceasta. Implicit nu există o limitare superioară a valorilor generate (NOMAXVALUE).

SECVENTE – SINTAXA (2)

- ◆ **valoare_minima**: în cazul secvențelor descrescătoare secvența nu poate genera valori mai mici decât aceasta. Implicit nu există o limitare inferioară a valorilor generate (NOMINVALUE).
- ◆ **CYCLE**: în cazul atingerii valorii maxime sau minime, secvența repornește de la valoarea inițială. Implicit secvențele se creează cu NOCYCLE (fără ciclare).
- ◆ **CACHE numar_valori**: implicit sistemul generează și ține în memorie următoarele 20 de valori din secvență. În cazul în care se dorește ca numărul de valori din memorie să fie altul folosește această opțiune.

EXEMPLU

Pentru a genera noi numere matricole care să pornească de la valoarea 5000, pasul de incrementare să fie 2 iar valoarea maximă să fie 9998 se crează secvența MATRICOLA cu cererea:

```
CREATE SEQUENCE MATRICOLA  
INCREMENT BY 2  
START WITH 5000  
MAXVALUE 9998;
```

SECVENTE - FOLOSIRE

Fiecare secvență se folosește prin intermediul celor două pseudocoloane pe care le are:

- ◆ `nume_secventa.NEXTVAL` returnează următoarea valoare din secvență.
- ◆ `nume_secventa.CURRVAL` returnează ultima valoare furnizată deja de secvență.

Exemplu: inserarea unui nou student folosind un număr matricol generat de secvența:

```
INSERT INTO STUD VALUES (MATRICOLA.NEXTVAL,  
    'LUCA', 4, '1141B', '14-MAY-82', 'IASI',  
    NULL, 1500, 24);
```

OBSERVATIE

- ◆ Inserarea unui nou student pentru care LUCA este tutor nu se poate face cu cererea:

```
INSERT INTO STUD (TUTOR, MATR, NUME,  
AN, GRUPA, DATAN, LOC, PUNCTAJ, CODS)  
VALUES (MATRICOLA.CURRVAL,  
MATRICOLA.NEXTVAL, 'GEO', 1, '1111B',  
'14-MAY-85', 'IASI', 1500, 11);
```

- ◆ În acest caz, deși CURRVAL este folosit în lista de valori înaintea lui NEXTVAL, atât în coloana MATR cât și în TUTOR va fi inserată aceeași valoare (cea dată de NEXTVAL).

NEXTVAL: DA!

Pe lângă lista de valori pentru inserarea unei noi linii, NEXTVAL și CURRVAL mai pot fi folosite:

- ◆ în clauza SET a unui UPDATE,
- ◆ în clauza SELECT a unei subcereri doar dacă aceasta face parte dintr-o comandă de inserare a rezultatelor sale,
- ◆ într-o clauză SELECT a unei cereri aflată pe primul nivel.

NEXTVAL: NU!

NEXTVAL și CURRVAL **nu se pot folosi:**

- ◆ în clauza SELECT a cererii care definește o vedere,
- ◆ într-o cerere SELECT DISTINCT
- ◆ într-o cerere SELECT conținând GROUP BY, HAVING sau ORDER BY,
- ◆ în subcereri ale unor cereri SELECT, DELETE sau UPDATE,
- ◆ ca valoare implicită de coloană în cereri CREATE TABLE sau ALTER TABLE.

SECVENTE - MODIFICARE

- ◆ Cererea prin care se modifică parametrii unei secvențe are următoarea sintaxă:

```
ALTER SEQUENCE nume_secventa  
[INCREMENT BY pas]  
[MAXVALUE valoare_maxima | NOMAXVALUE]  
[MINVALUE valoare_minima | NOMINVALUE]  
[CYCLE | NOCYCLE]  
[CACHE numar_valori | NOCACHE];
```

- ◆ Semnificația clauzelor este cea deja menționată la cererea de creare. Singurul element care nu se poate modifica este valoarea de start.
- ◆ Noile valori ale parametrilor se aplică pentru valorile generate după modificarea secvenței. În cazul clauzelor MAXVALUE și MINVALUE, valorile respective nu pot fi mai mici, respectiv mai mari decât valoarea curentă a secvenței.

SECVENTE - STERGERE

- ◆ Ștergerea unei secvențe se face prin comanda

```
DROP SEQUENCE nume_secventa;
```

- ◆ Fiind o comandă DDL, ștergerea unei secvențe nu poate fi revocată cu ROLLBACK.

OBIECTE

- ◆ vederi,
- ◆ secvențe,
- ◆ indecși

SINONIME

Obiectelor din baza de date li se pot asocia nume alternative - sinonime.

Crearea sinonimelor are ca obiect simplificarea operării cu obiectele respective, putând asigura:

- ◆ Nume alternative mai sugestive pentru obiecte care la creare au primit o denumire criptică.
- ◆ Nume alternative mai scurte pentru obiecte care la creare au primit o denumire lungă.
- ◆ Nume alternative mai scurte pentru obiectele create de alți utilizatori (pentru a fi accesate acestea trebuie prefixate cu numele utilizatorului care le deține).

SINTAXA

- ◆ Cererea de creare a unui sinonim are următoarea sintaxă:

```
CREATE [PUBLIC] SYNONYM sinonim  
FOR obiect;
```

- ◆ Opțiunea PUBLIC specifică faptul că sinonimul este accesibil și celorlalți utilizatori ai sistemului.

EXEMPLU

◆ Exemplu:

```
CREATE PUBLIC SYNONYM ST  
FOR STUD;
```

◆ După crearea acestui sinonim, ST poate apărea în cereri în locul lui STUD, dar nu și împreună cu acesta.

◆ De exemplu, cererea:

```
SELECT A.NUME, B.NUME  
FROM STUD A, SPEC B  
WHERE ST.CODS = B.CODS;
```

va semnala o eroare deoarece în contextul clauzei FROM conținute, pentru coloanele din STUD se poate folosi pentru prefixare fie STUD fie A.

EXEMPLU – cont.

◆ În schimb cererea:

```
SELECT ST.NUME, SPEC.NUME  
FROM ST, SPEC  
WHERE ST.CODS = SPEC.CODS;
```

va returna rezultatul dorit: numele studenților și numele specializărilor acestora.

SINONIM - STERGERE

- ◆ Ștergerea unui sinonim se face prin cererea

```
DROP [PUBLIC] SYNONYM nume_sinonim;
```

- ◆ PUBLIC se folosește pentru ștergerea sinonimelor create cu această opțiune. Fiind o comandă DDL, ștergerea unui sinonim nu poate fi revocată cu ROLLBACK.

Bibliografie

1. **Hector Garcia-Molina, Jeffrey D. Ullman, Jennifer D. Widom:** *Database Systems: The Complete Book*, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ, 2002.
2. **F. Rădulescu :** *Oracle SQL, PL/SQL*, Editura Printech, ISBN 973-718-203-02005